

Cześć, jak Ci leci?

Salut, ça va?

Leçon 2, Sujet: Salut, ça va?

Lekcja 2, Temat: Cześć, jak Ci leci?

Salut!

Witam Cię serdecznie w drugiej lekcji naszego kursu! Zanim jednak pokażę Ci, co nowego przygotowałam, powiedz mi jak masz na imię, gdzie mieszkasz i skąd pochodzisz. Oto moje pytania:

a) Comment t'appelles-tu?

-

b) Où habites-tu?

-

c) Je viens de Pologne, et toi, d'où viens-tu?

-

Poradziłeś sobie z pewnością bez problemu!

W drugiej lekcji chciałabym Ci powiedzieć, jak się witamy i żegnamy w języku francuskim. Z poprzedniej lekcji pamiętasz pewnie wyrażenie:

"Salut!" - "Cześć! / Hej! / Witaj!"

Jest to zarówno forma powitania, jak i pożegnania, jednak na pożegnanie mamy dużo innych zwrotów, raczej częściej używanych. Przedstawię Ci je w dalszej części lekcji, gdyż najpierw zajmiemy się zwrotami powitalnymi.

Na początku "cześć" czyli "salut" :) Tak jak w języku polskim, "salut" mówimy do osób, które dobrze znamy, z którymi jesteśmy na "ty", np. do członków rodziny, przyjaciół, znajomych oraz do dzieci.

Najbardziej znaną i oczywiście uniwersalną formą przywitania jest "bonjour" czyli "dzień dobry".

Bonjour!

Dzień dobry!

Jest to złożenie z dwóch słów:

bon - dobry

oraz

(un) jour - dzień (rzeczownik ten jest rodzaju męskiego, dlatego w nawiasie podałam rodzajnik nieokreślony formy męskiej. O rodzajnikach powiem Ci jednak w jednej z kolejnych lekcji.)

"Bonjour" używamy do godzin popołudniowych. Kiedy już jest wieczór, przywitamy kogoś mówiąc "dobrej wieczór", czyli "bonsoir".

Bonsoir!

Dobry wieczór!

Jest to również złożenie z dwóch słów: dobry + wieczór.

(un) soir - wieczór (rzeczownik ten również jest rodzaju męskiego)

Francuzi bardzo często do formy przywitania (salut, bonjour lub bonsoir) dodają osobę, do której się zwracają podając jej imię, jeśli są z nią na "ty", lub jeśli są na "pan/pani", mówią "dzień dobry Pani/Panu". Gdyby na przykład Twój francuski kolega miał na imię Pierre (czyli Piotr), mógłbyś powiedzieć:

Salut Pierre!

Cześć Piotr!

Jeśli na przykład widzisz rano swoją sąsiadkę, możesz powiedzieć:

Bonjour, madame!

Dzień dobry pani!

madame - pani

Możesz również dodać jej nazwisko. We Francji taki nasz "Kowalski" to najczęściej "Legrand" lub "Dupont". Tak więc gdyby Twoja sąsiadka nazywała się "Legrand", mógłbyś powiedzieć:

Bonjour, madame Legrand!

Dzień dobry pani Legrand!

Gdybyś spotkał swojego sąsiada, mógłbyś powiedzieć:

Bonjour! - czyli po prostu "dzień dobry" lub:

Bonjour, monsieur!

Dzień dobry panu!

monsieur - pan

Gdyby na przykład państwo Legrand mieli nastoletnią lub dorosłą, ale niezamężną córkę, powiedzielibyśmy do niej:

Bonjour, mademoiselle!

Dzień dobry pani/panience!

"Mademoiselle" znaczy "panna, pani", mówi się tak do kobiety niezamężnej. Oczywiście nie zawsze wiemy, czy pani, z którą rozmawiamy jest mężatką, czy nie, tak że jeśli jest to już kobieta dorosła, lepiej jest powiedzieć "madame", a jeśli jest to bardzo młoda kobieta, spokojnie można powiedzieć "mademoiselle".

Dodawanie słowa "pani/panu" lub jeszcze nazwiska tej osoby nie jest oczywiście konieczne, jednakże jest to traktowane jako forma grzecznościowa i podkreślamy tym nasz życzliwy stosunek do tej osoby. Zwróć uwagę, że Polakom również zdarzają się takie formy przywitania.

To samo dotyczy sytuacji, gdy mówimy "bonsoir", czyli "dobry wieczór". Tak samo jak w przypadku "bonjour" można również dodać, że zwracamy się do Pani/Pana lub jeszcze podać nazwisko tej osoby, czyli np. do madame Legrand powiedzielibyśmy wieczorem: "Bonsoir, madame Legrand!".

Jeśli spotkamy panią i pana Legrand idących razem, przywitalibyśmy ich mówiąc po prostu "Bonjour!" lub:

Bonjour, madame et monsieur Legrand!

Dzień dobry państwu Legrand!

W tym przypadku raczej nie powiemy: "Dzień dobry Pani i Panu", tylko dodamy ich nazwisko. Brzmi o wiele lepiej. W języku francuskim nie ma konkretnego wyrażenia na panią i pana jako "państwo", tak że w tym przypadku dziwnie trochę brzmi "dzień dobry pani i panu" i lepiej jest dodać ich nazwisko. W języku polskim możemy powiedzieć: "Dzień dobry państwu".

Teraz króciutka powtórka:

Jak powitasz swojego przyjaciela, który ma na imię Paul (czyli Paweł)?

.....

A jak przywitasz mamę swojego przyjaciela, przychodząc do niego o godzinie 8 wieczorem?

.....

Jakiej formy użyjesz, gdy spotkasz na ulicy swoją byłą nauczycielkę i bardzo ucieszysz się, że ją spotykasz? (wyrażasz swoją grzeczność, bardzo lubisz tę osobę, jaka forma powitania brzmi wtedy lepiej?)

.....

To chyba całkiem proste! I na pewno dałeś sobie radę!

Teraz powiem Ci o bardzo znanym francuskim pytaniu:

Comment ça va?

Jak leci? / Co słychać?

lub po prostu:

Ça va?

Jak leci? / Co słychać?

Jeśli uczysz się języka angielskiego, możesz sobie przypomnieć zwrot "How are you?", a jeśli np. uczysz się języka włoskiego, przypomnij sobie co znaczy wyrażenie "Come vai?" lub "Come stai?", które jest bardzo podobne do francuskiego "Ça va?". Jak myślisz, co może oznaczać ten zwrot?

Jest to takie zapytanie o to, jak leci, jak się mamy, jak się powodzi, co słyhać itp. Nie ma konkretnego odpowiednika polskiego, są różne tłumaczenia, zaproponuję kilka, które są bardzo do siebie zbliżone.

Bardzo często przy przywitaniu mówi się: "Salut, ça va?" czyli "Cześć, jak się masz / jak Ci leci?".

Salut, ça va?

Cześć, jak leci? / Cześć, co słyhać?

ça - znaczy dosłownie "to"

va - dosłownie "idzie" (jest to 3. osoba liczby pojedynczej od czasownika "iść", którego odmianę poznasz mniej więcej w połowie tej części kursu)

Czyli razem "ça va?" znaczy dosłownie "(to) idzie?" lub "comment ça va?" - "jak (to) idzie?".

Jednak nie możemy tłumaczyć tego dosłownie! Dodam jeszcze, że w codziennej, potocznej rozmowie usłyszymy częściej samo "ça va?".

Na takie zapytanie trzeba odpowiednio zareagować... Jak myślisz, jak reaguje większość Polaków zapytanych jak u nich leci? Chyba niewielu powie: "Dziękuję, super/świetnie". Raczej większość odpowie "Aaa jakoś tam leci, aj, znów stara bieda, aaa tak sobie". Otóż w sytuacji, kiedy Francuz pyta się czy wszystko jest w porządku, wypada odpowiedzieć, że wszystko gra i najczęściej odpowiada się używając tego samego zwrotu, tyle że nie jest to już pytanie, a odpowiedź, czyli "ça va!". Można również podziękować i powiedzieć, że wszystko dobrze, czyli "ça va bien!".

Przyjrzyj się krótkiemu dialogowi:

- Salut Pierre, ça va? - Cześć Piotr, wszystko dobrze?
- Salut, merci, ça va! Et toi? - Cześć, dzięki, wszystko OK, a u Ciebie?
- Ça va bien! - Wszystko dobrze!

Tak często zaczynają się rozmowy przyjaciół, kolegów, znajomych...

Z poprzedniej lekcji wiesz, co oznacza zwrot "et toi?", przetłumaczymy go: "a Ty?". W owym dialogu najlepiej pasuje nam tłumaczenie: "a jak u Ciebie?".

Słowo "merci" być może jest Ci znane dzięki pewnej reklamie :) "Merci" znaczy "dziękuję".

Na pytanie: "jak leci? / co słychać?" można również, oprócz samego "ça va!", odpowiedzieć następująco:

Merci, ça va.

Dziękuję, układa się dobrze / u mnie dobrze.

Merci, ça va bien.

Dziękuję, dobrze / u mnie dobrze.

Merci, tout va bien.

Dziękuję, wszystko dobrze.

Comme si, comme ça.

Raz tak, a raz tak. / A tak sobie.

Może słyszałeś dość starą już francuską piosenkę "Comment ça va?". W jej tekście jest właśnie taka odpowiedź :)

Merci, pas mal.

Dzięki, nieźle.

"Ça va?" jest wyrażeniem, za pomocą którego możemy również spytać o czyjeś samopoczucie. Jeśli widzisz np. że ktoś się poczuł źle lub gdy miał jakiś problem, a Ty mu go wytłumaczyłeś, można również zadać to pytanie: "Ça va?".

Na przykład, gdybyś nie zrozumiał dzisiejszej lekcji, spróbowałabym Ci wytłumaczyć jeszcze raz materiał w niej zawarty i na koniec spytałabym: "Czy teraz wszystko dobrze?", co po francusku by brzmiało:

Maintenant tout va bien?

Teraz wszystko dobrze?

Albo po prostu: "Maintenant ça va?". Słowo "maintenant" znaczy "teraz".

Jak widzisz, zwrot "Ça va?" można użyć w różnych sytuacjach, a odpowiedź będzie wtedy zależna od sytuacji, bo jeśli np. nie zrozumiesz lekcji, nie powiesz, że wszystko OK, tylko poprosisz jeszcze raz o wytłumaczenie, prawda?

Jeśli witamy się z kimś w sytuacji bardziej formalnej, z kimś, z kim się mniej znamy i nie mówimy sobie na "ty", użyjemy formy grzecznościowej "vous", która jest jednocześnie drugą osobą liczby mnogiej. Nasze pytanie o samopoczucie (czyli "Ça va?") w wersji grzecznościowej będzie brzmiało następująco:

Comment allez-vous?

Jak się pani/pan/państwo ma?

Odpowiedź może być również taka, jak w przypadku zdań potocznych, ale częściej usłyszymy:

Merci, je vais bien.

Dziękuję, u mnie wszystko dobrze.

Wracając do form przywitania, mam "maintenant" (czyli "teraz" :) kilka pytań do Ciebie:

Jak przywitasz się z kolegą w języku francuskim?

.....

Co odpowiesz, gdyby Ciebie tak przywitał Twój kolega?

.....

Teraz przejdziemy do form pożegnania.

Podstawowym zwrotem jest "do widzenia" czyli:

Au revoir!

Do widzenia!

To wyrażenie jest dość trudne do wymówienia (chyba ze względu na te dwa "r"), więc wsłuchaj się uważnie, powtórz na głos kilka razy i na pewno szybko się nauczysz wymowy!

Kiedy kładziesz się spać lub gdy żegnasz się z kimś przed snem, wieczorem lub w nocy, mówisz z pewnością "dobranoc". Po francusku jest to dosłownie "dobrej nocy" czyli:

Bonne nuit.

Dobranoc.

bonne - dobra (przymiotnik w rodzaju żeńskim)

(la) nuit - noc ("la" to rodzajnik - wskazuje liczbę i rodzaj, ale o tym w jednej z kolejnych lekcji)

Jeśli chodzi o inne zwroty na pożegnanie, to jest ich sporo, mamy o wiele więcej możliwości niż przy powitaniu. Bardzo często mówimy na przykład:

À bientôt!

Do zobaczenia/usłyszenia wkrótce!

À tout à l'heure!

Do zobaczenia wkrótce/niebawem!

Wyrażenie "À tout à l'heure!" jest używane najczęściej wtedy, kiedy wiemy, że spotkamy się w najbliższych dniach albo nawet tego samego dnia.

À plus tard!

Do zobaczenia później!

À demain!

Do jutra!

Można również pożegnać się mówiąc "Salut!", tak jak na początku spotkania. Po polsku często mówimy "a więc cześć" lub "no to cześć". Po francusku również można tak powiedzieć - do "salut" dodamy słówko, które pojawiło się w poprzedniej lekcji, jest to "alors", czyli dosłownie "więc". Podkreślamy nim zakończenie rozmowy lub spotkania.

Alors, salut!

A więc cześć!

Można też na pożegnanie życzyć komuś miłego dnia lub miłego wieczoru, zwłaszcza jeśli wiesz, że ktoś ma coś ważnego do załatwienia lub np. wychodzi wieczorem na jakąś imprezę i życzysz mu, aby miło spędził wieczór:

Bonne journée!

Miłego dnia!

Bonne soirée!

Miłego wieczoru!

A jeśli ktoś wyjeżdża, życzymy mu szczęśliwej podróży czy szerokiej drogi:

Bon voyage!

Szerokiej drogi! / Szczęśliwej podróży!

Znając już różne wyrażenia, przywitaj się ze mną, powiedz mi coś o sobie, używając zwrotów z poprzedniej lekcji i pożegnaj się ze mną do następnej lekcji (spotkamy się wkrótce :) Ja zaczynam dialog, a Ty go dokończ, mówiąc głośno.

Salut, ça va? Je m'appelle Małgosia. J'habite à Poznań et toi?

.....

Na pewno rozumiesz te zdania! Gdy już odpowiesz, to zachęcam Cię, abyś sam spróbował nawiązać taką rozmowę :) Najpierw głośno powiedz, jak mogłaby się potoczyć, a następnie zapisz ją w formie dialogu. W poprzedniej lekcji poznałeś sporo zwrotów, a w obecnej nauczyłeś się różnych wyrażen, dzięki którym będziesz umiał przywitać się i pożegnać, życząc komuś miłego dnia!

Bonne journée!

Małgosia

Dodatek: Zasady wymowy dla liter i sylab występujących w tej lekcji

"c" z takim ogonkiem Ꞥ (jakby taki haczyk lub jak cyfra pięć) jest czytane jak "s". Właśnie dzięki temu ogonkowi wymawiamy "c" jak "s". W poprzedniej lekcji dowiedziałeś się, że "c" przed "o" czytamy jak [k]. Taka sama wymowa jest, gdy po "c" jest literka "a". W wyrażeniu "ça va" "c" czytamy jak "s" dzięki ogonkowi po "c". Gdyby go nie było, przeczytalibyśmy "c" jak [k]. Tak że kiedy mamy ogonek przy "c" stojącym przed "a" lub "o" (gdzie normalnie wymówilibyśmy "c" jak [k]), wymawiamy "s"

ç

spółgłoski podwójne	spółgłoski podwójne jak np. w wyrażeniach "je m'appelle" czy "bonne" czytamy jakby były pojedyncze, nie czytamy ich podwójnie
-ien	czytamy jak [jɛ] np. w przysłówku " bien " - "dobrze"
-t, -d	końcowe -t oraz -d nie jest czytane, np. w wyrazach: bientôt, Legrand, nuit
monsieur	słowo "monsieur", czyli "pan", ma trochę dziwną wymowę, jest dziwnym przypadkiem... Dlatego posłuchaj uważnie, jak mówimy to słowo i naucz się je dobrze wymawiać!
-eu-	wymowa tych dwóch samogłosek "eu" nie ma odpowiednika w języku polskim, jest to dźwięk między "e", "y" oraz "u". Usta układamy jak do "u" i próbujemy wymówić "e", wychodzi coś w rodzaju "y". Posłuchaj uważnie! Te dwie literki występują w słowie "monsieur" oraz "heure"

Ściąga

Zwroty na powitanie

Bonjour!	Dzień dobry!
Bonsoir!	Dobry wieczór!
Bonjour, madame!	Dzień dobry Pani!
Bonjour, mademoiselle!	Dzień dobry Pani! (do panny, kobiety niezamężnej)
Bonjour, monsieur!	Dzień dobry Panu!
Salut!	Cześć!

Zwroty na pożegnanie

Au revoir!	Do widzenia!
Bonne nuit!	Dobranoc!
À bientôt!	Do zobaczenia/usłyszenia wkrótce!
À tout à l'heure!	Do szybkiego zobaczenia!
À plus tard!	Do zobaczenia później!
À demain!	Do jutra!
Alors, salut!	A więc cześć! / No to cześć!
Bon voyage!	Szczęśliwej podróży!
Bonne journée!	Miłego dnia!
Bonne soirée!	Miłego wieczoru!
Salut!	Cześć!

Comment ça va?

Salut, ça va ?	Cześć, jak leci? / wszystko układa się dobrze u Ciebie?
Salut, merci, ça va!	Cześć, dzięki, wszystko dobrze / OK!
Ça va bien!	Wszystko dobrze!
Merci, ça va!	Dziękuję, układa się dobrze / u mnie dobrze.
Merci, ça va bien!	Dziękuję, dobrze / u mnie dobrze.
Merci, tout va bien!	Dziękuję, wszystko dobrze / wszystko w najlepszym porządku.
Comme si, comme ça.	Raz tak, a raz tak. / A tak sobie.
Merci, pas mal.	Dzięki, nieźle.
Comment allez-vous?	Jak się pani/pan/państwo ma?
Merci, je vais bien.	Dziękuję, u mnie wszystko dobrze.

Inne słowa i wyrażenia poznane w lekcji

(un) jour	dzień (rodzaj męski)
(un) soir	wieczór
(une) nuit	noc (rodzaj żeński)
demain	jutro
merci	dziękuję
tout	wszystko / cały / cała / całkiem
maintenant	teraz
bien	dobrze
mal	źle
bon	dobry (rodzaj męski)
bonne	dobra (rodzaj żeński)